

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

DIPLOMSKO DELO

Soodvisnost policije, občinskih redarstev in zasebnega varstva pri zagotavljanju varnosti v urbanih središčih

Avgust 2012

Anže Brezovnik

Univerza v Mariboru

Fakulteta za varnostne vede

DIPLOMSKO DELO UNIVERZITETNEGA ŠTUDIJA
Soodvisnost policije, občinskih redarstev in zasebnega varstva pri
zagotavljanju varnosti v urbanih središčih

Avgust 2012

Anže Brezovnik

Mentor: izr. prof. dr. Branko Lobnikar

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju, prof. dr. Branku Lobnikarju, za strokovno pomoč pri pripravi in izdelavi diplomske naloge.

Posebna zahvala gre staršem, ki so mi omogočili študij in vsem bližnjim, ki so me podpirali v času študija in pisanju diplomskega dela.

Kazalo vsebine

1	Uvod	6
1.1	Cilji in namen diplomskega dela	7
2	Opredelitev pojmov.....	8
2.1	Policija	8
2.2	Občinska redarstva	9
2.3	Zasebno varstvo.....	10
2.4	Soodvisnost, sodelovanje, varnost in urbana središča	10
3	Delovanje policije, občinskih redarstev in zasebnega varovanja	10
3.1	Policija	10
3.1.3	Policijska pooblastila	13
3.1.4	Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje ter priznanja.....	14
3.1.7	Policijsko delo v skupnosti	15
3.2	Občinska redarstva	18
3.2.1	Zakon o občinskem redarstvu	19
3.2.2	Delovno področje in naloge redarstva	19
3.2.3	Občinsko redarstvo kot prekrškovni organ.....	20
3.2.4	Občinski program varnosti	20
3.2.5	Pooblastila občinskih redarjev	22
3.2.6	Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje občinskih redarjev	22
3.3	Zasebno varovanje	23
3.3.1	Naloge varnostnikov	24
3.3.2	Pristojnosti	24
3.3.3	Ukrepi varnostnikov.....	25
4	Soodvisnost policije, občinskih redarstev in zasebnega varovanja.....	26
5	Problemi, ki nastanejo pri soodvisnosti policije, občinskih redarstev in zasebnega varovanja	29
6	Opis uporabljene metode, inštrumentarija in vzorca.....	31
6.1	Hipoteze	32
7	Razprava in predlogi za prakso.....	32
8	Zaključek	37
9	Uporabljeni viri.....	39
10	Priloge.....	42
10.1	Vprašanja za intervju z zaposlenim na Medobčinskem redarstvu Velenje	42

Povzetek

Varnost je ena izmed ključnih dobrin, ki jih potrebuje človek za normalno življenje. Že psiholog Maslow je poudarjal pomen potrebe po varnosti in jo je uvrstil na samo začelje najnujnejših potreb, ki jih človek mora zadovoljiti za normalno življenje. V preteklosti se je zagotavljanje te dobrine naložilo policiji. Danes si demokratično urejenega sveta brez policije ne bi mogli predstavljati. Delovanje policije je nekakšna varovalka, ki ljudem omogoča normalno življenje. Ugotavlja se, da policija varnosti ne more več zagotavljati sama.

Država je del nalog zagotavljanja varnosti že prepustila zasebnemu varstvu, nove naloge zagotavljanja varstva pa so v lokalnih skupnostih prevzela občinska redarstva. Tako morajo policija, občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja poskrbeti za čim boljše sodelovanje med seboj, prav tako pa se vzpostavi nekakšna soodvisnost med temi organizacijami.

Namen tega diplomskega dela je predstaviti soodvisnost in sodelovanje policije, občinskih redarstev in zasebnega varstva pri zagotavljanju varnosti v urbanih središčih.

V diplomski nalogi sem naprej skušal opredeliti pojme kot so policija, občinska redarstva, zasebna varnost, urbana središča, soodvisnost in sodelovanje. Nato sem opredelil zakonski okvir, s katerim je opredeljeno sodelovanje in soodvisnost policije, občinskih redarstev in zasebno varnostnih podjetij. Poskušal sem predstaviti sodelovanje in soodvisnost med temi organizacijami v praksi in probleme, ki nastajajo s sodelovanjem. V diplomskem delu sem predstavil odgovore na vprašanja, zastavljene zaposlenemu na Medobčinskem redarstvu v Velenju.

Ključne besede: policija, občinska redarstva, zasebna varnost, soodvisnost, sodelovanje, urbana središča, lokalna varnost

Summary - Interdependency of police, municipal wardency and private security in provision of security in urban centres

Safety is one of the basic elements that human need for a normal life. Famous psihologist Maslow has been saying throue his studies, how inportant is safety for a man, and he put the need for safety to the most basic needs for a normal life. People in the past gave to the police the right to secure their lives. Today we can not imagine a democratic life without police. Police work allows people to live normal life.

But police can not take care for people safety by itself any more. Part of the tasks to secure human lives has the country already gave to private sector, and part of the tasks has been given to the lokal society.

So the police, private security sector and the municipal wardens must take care for human safety. Olso there must be some kind of interdependency between these organisations, and only with this kind of iterdependency they can do their job in the best way.

The purpose of this diploma is to introduce iterdependency and cooperation of police, municipal wardency and private security sector in providing safety in urban centres.

In the diploma I first tried to describe concepts: police, municipal wardency, private security, urban centres, interdependency and cooperation. Next I tried to write down legal framework, which is important for cooperation and iterdependency between police, municipal wardency and privat security sector.

After that I tried to describe the cooperation ad interdependency between these organizations in practise and the problems that these organizations are dealing with through their cooperation. I also wrote down the answers to my questions, which I gave to one of the employee on municipal wardency in Velenje.

Keywords: police, municipal wardency, private security sector, cooperation, interdepenedency, urban centres, local security

1 Uvod

Varnost je ključnega pomena za delovanje družbe. Že sam Maslow je s svojo teorijo družbenih potreb poudaril pomen varnosti za človeka. Ljudje so se skozi zgodovino odpovedali delu svojih pravic in nekoliko omejili svojo svobodo, da bi lahko varno živeli in uspeli v družbi.

Policija je bila v državah ustvarjena z namenom, da bi poskrbela za varnost. Vloge policije so se skozi zgodovino spreminjale, vendar pa so lete večinoma ostajale podobne današnjim. V Sloveniji se je z družbenopolitičnimi spremembami, ob vstopanju v evropske integracije, z oblikovanjem novega političnega in pravnega sistema ter vzpostavitvi nove lokalne samouprave pokazala potreba po ustanovitvi sodobne, učinkovite in racionalne policije (Batis, 1997).

Z razvojem družbe se je premosorazmerno in se še vedno dviguje število nalog, ki jih morajo opravljati policisti. Te naloge so kmalu postale prevelik zalogaj za policiste, tako se je del nalog prenesel tudi na druge institucije. Pomembne naloge pri zagotavljanju varnosti so tako prevzeli tudi zasebna varnostna podjetja in občinska redarstva.

Zagotavljanje javnega reda in miru je ena izmed glavnih nalog policije. Policija mora zagotavljati javni red in mir v vseh predelih države, vendar pa moramo izpostaviti urbana središča. V urbanih središčih je skozi dan pretok ljudi zelo velik. To so lahko prebivalci, turisti, uslužbenci, šolarji, študentje in mnogi drugi. Policija s svojimi intervencijami in opozarjanjem poskrbi, da življenje v teh predelih države poteka normalno, kljub večji gneči.

Ko si zamišljamo stanje varnosti v urbanih središčih, vedno pomislimo najprej na policijo in na njihovo zagotavljanje varnosti. Vendar zagotavljanje varnosti v urbanih središčih ni le naloga policije, ampak so tu še občinska redarstva in zasebna varnostna podjetja.

Občinska redarstva in zasebno varovanje ima vedno več nalog in vedno več pooblastil. S tem poskuša država prenesti del nalog na ti dve instituciji. Te tri institucije se neposredno srečujejo le v urbanih središčih, saj praviloma občinska redarstva na podeželju le redko intervenirajo. To se zgodi, ko jih pokliče za tisto območje pristojna občina. Prav tako imajo zasebna varnostna podjetja zelo malo dela na podeželju. V zadnjem času se zanje odločajo majhna podjetja, ki nudijo najrazličnejše dejavnosti in individualne hiše. Policija se s prenosom nalog ni popolnoma odpovedala tem nalogam, ampak lahko v primerih, da je opažena kršitev, še vedno intervenirajo, če druge pristojne službe ne morejo opraviti svojih nalog.

Za zagotavljanje varnosti v urbanih središčih lahko vidimo, da so policija, občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja soodvisna pri zagotavljanju varnosti v urbanih središčih. V preteklosti je bila policija edina, ki je lahko zagotavljala varnost v urbanih središčih, danes pa ima močno podporo v drugih institucijah. Te institucije počasi prevzemajo naloge policije pri varovanju urbanih središč, vendar je kljub temu potrebno zelo dobro sodelovanje, saj le to vodi v uspeh in zadovoljstvo ljudi. V diplomskem delu bom najprej predstavil temeljne pojme, ključne za razumevanje diplomskega dela, nato se bom osredotočil na delovanje policije, občinskih redarstev in zasebno varnostnih podjetij v urbanih središčih. Predstavil bom intervju z zaposlenim na občinskem redarstvu. V nadaljevanju diplomskega dela bom izpostavil probleme, ki nastajajo pri sodelovanju policije, občinskih redarstev in zasebno varnostnih podjetij. Navedel bom tudi možne rešitve teh problemov. V zaključku diplomskega dela bom lahko potrdil ali ovrgel hipoteze in navedel argumente ter predstavil intervju, opravljen z zaposlenim na Medobčinskem redarstvu Velenje.

1.1 Cilji in namen diplomskega dela

Cilji mojega diplomskega dela so:

- Opredeliti temeljne pojme oziroma organizacije kot so policija, občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja.
- Opredeliti pojme soodvisnost, sodelovanje, varnost in urbana središča, ki so ključni za nadaljevanje moje seminarske naloge.
- Predstaviti delovanje policije, občinskih redarstev in zasebnega varstva, predstaviti njihove dolžnosti in pravice.
- Predstaviti točke, v katerih se njihovo delovanje pokriva in razhaja.
- Predstaviti delovanje teh organizacij v urbanih središčih.
- Predstaviti probleme, ki nastajajo pri sodelovanju teh organizacij in možne rešitve, ki bi jih lahko uvedli.

2 Opredelitev pojmov

2.1 Policija

»Slovenska policija je ena izmed nosilk nacionalne varnosti in zagotavlja visoko stopnjo notranje varnosti vsem prebivalcem Republike Slovenije, tako da ščiti ustavno ureditev, demokratičen političen sistem, človekove pravice, temeljne svoboščine in druge ustavnopravne vrednote.« (Kolenc, 2002: 7) Vidimo, da ima policija eno izmed pomembnejših nalog, ki omogočajo delovanje države. Policija lahko s svojim delovanjem posamezniku krši pravice in svoboščine, vendar le, če lahko le tako zavarujejo druge ljudi.

Policija je postala moderna in po evropskih merilih oblikovana policijska organizacija, ki je sposobna učinkovito odgovoriti na izzive sodobnega življenja in zagotoviti visoko stopnjo varnosti. Policija je pridobila samostojnost, pri čemer ministrstvo določa razvojne, organizacijske, kadrovske in druge temeljne usmeritve za njeno delo, skrbi za njeno finančno poslovanje in investicije ter koordinira in usklajuje policijski informacijski in telekomunikacijski sistem s sistemi drugih državnih organov. Ministrstvo tudi usmerja in nadzira izvajanje nalog policije (www.policija.si).

»Osnovno vodilo policije je opravljanje policijske dejavnosti v skupnosti, pri čemer izhaja iz:

- poslanstva, da pomaga ljudem, skrbi za njihovo varnost in za varnost premoženja;
- temeljnih vrednot, ki se kažejo v zakonitem in strokovnem delu, spoštovanju človekovih pravic in svoboščin, poštenosti, nepristranskosti, nediskriminatornosti in odgovornosti ter
- vizije, da z razvojem kadrov, organizacije in stroke ter z vzpostavljanjem partnerskega odnosa s posamezniki in skupnostmi zagotavlja varno življenje ljudi.« (Kolenc, 2002: 7)

V policiji je zelo pomembno sodelovanje z drugimi institucijami in skrb za varnost. To dejstvo nas pripelje do sodelovanja med policijo, občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi podjetji. To sodelovanje mora biti še bolj močno pri zagotavljanju varnosti v urbanih središčih, saj je tam populacija veliko večja in tudi število dnevniških migrantov je zelo veliko, to pa je pomemben dejavnik, ki vpliva na število varnostnih problemov.

2.2 Občinska redarstva

Obseg in kvaliteto varnosti javnega prostora v lokalni skupnosti zagotavljajo tako javno pravni, kot zasebno pravni subjekti: policija, inšpekcijske službe, službe za zaščito in reševanje, mestne oziroma občinske redarske službe, gasilci in podjetja za zasebno varovanje. Policija tako ni edina, ki bi zagotavljala varnost na lokalnem območju in v urbanih središčih. Pri tem ji pomagajo mnoge službe, ki s svojimi nalogami sodelujejo in ustvarjajo nekakšno soodvisnost pri zagotavljanju varnosti. Poleg policije je mestno oziroma občinsko redarstvo tisti subjekt v lokalni skupnosti, ki na najbolj neposreden način zagotavlja oziroma skrbi za javno varnost in javni red v občini (Gostič, 2007).

Občinski redarji so v zadnjih mesecih na močnem medijskem »prepihu«, saj jih mediji in družba obravnavata kot nekaj novega in na trenutke tujega. V medijih se pojavlja mnogo domnev o novi oboroženi sili ali o novem represivnem organu, ki ima cel spekter nalog in zvrhan koš pooblastil. Resnica je ravno obratna. Občinski redarji niso nekaj novega, ampak so se pojavljali pod različnimi imeni že v preteklosti, in sicer v različnih oblikah. Srečamo jih v obdobju nastajanja mest in trgov pod nazivi kot so nočni stražar, stražniki, stražmojstri, sodni sluge, četrtni mojstri, javna straža, finančni stražniki, čuvaji v poljedelstvu, gozdarstvu, rudarstvu, lovstvu in ribištvu. Pri pregledu zgodovinskih virov ugotovimo, da so se prve formalne oblike pooblaščenih oseb občinskega redarstva na Slovenskem, s katerimi je opravljalo mesto, pojavile celo 70 let pred orožniki in kar 150 let pred pojavom policije, kot jo poznamo danes (Jeršin, 2008). Kot lahko vidimo so občinska redarstva obstajala že daleč nazaj v zgodovini. Ker pa so bila v prejšnjem političnem sistemu ukinjena, jih ljudje ne poznajo in mislijo, da je to povsem nov pojem.

Občinska redarstva so postala dobro zakonsko urejena leta 2006. Vse se je začelo leta 2003, ko je bila ustanovljena posebna komisija, katere naloga je bila, proučiti zakonske možnosti ureditve pristojnosti in nalog lokalnih skupnosti na področju zagotavljanja varnosti. Komisija je ugotovila, da zakon o varnosti cestnega prometa in zakon o prekrških narekuje, da je potrebno s posebnim zakonom urediti ustanovitev občinskih redarstev (Lavtar in Kečanović, 2007). Sprejet je bil zakon o občinskem redarstvu, ki jasno opredeljuje naloge, dolžnosti in pristojnosti občinskih redarjev. Sprejetje zakona o občinskem redarstvu je odgovor na zakone, ki so bili sprejeti v preteklosti in so že narekovali naloge občinskim redarjem, vendar je bilo v njih napisano, da se mora sprejeti poseben zakon, ki bo urejal občinska redarstva.

2.3 Zasebno varstvo

»Zasebno varstvo je, ko govorimo o varovanju, ki ga ne zagotavlja država, ampak je državljanom na voljo na osnovi pogodbenega razmerja. S pojmom zasebno varstvo razumemo dejavnost zasebno varnostnih podjetij, ki prodajajo svoje storitve na trgu, varnostne službe, ki opravljajo takšne storitve za svoja podjetja in ne tržijo na trgu dela in zasebne detektive.« (Sotlar, 2008) Vidimo lahko, da je bistvo zasebnega varovanja v tem, da podjetja za določeno plačilo nudijo eno ali več oblik varovanja. Leta 1994 je bil sprejet zakon, ki je podrobno opredelil zasebno varovanje. Leta 2011 pa je bil sprejet nov zakon o zasebnem varovanju.

»Novi zakon zasebno varovanje opredeli kot varovanje ljudi in premoženja na varovanem območju, določenem objektu ali prostoru pred nezakonitimi dejanji, poškodovanjem ali uničenjem z varnostnim osebjem ter sistemi tehničnega varovanja, ki se opravijo v oblikah, določenih z Zakonom o zasebnem varovanju.« (Zakon o zasebnem varovanju, 2011)

2.4 Soodvisnost, sodelovanje, varnost in urbana središča

»Soodvisnost pomeni medsebojno odvisnost.«(zrc-sazu.si) Torej če sta dve organizaciji soodvisni pomeni, da sta odvisni med seboj in težko delujeta ena brez druge. Sodelovanje pomeni skupno delo dveh organizacij, od tega pa je lahko odvisna tudi uspešnost.

V leksikonu Cankarjeve založbe je varnost opredeljena kot lastnost stanja, v katerem je zagotovljen uravnotežen fizični, duhovni in duševni ter gmotni obstoj posameznika in družbenih skupnosti v razmerju do drugih posameznikov in družbenih skupnosti. Danes je varnost temeljna prvina vsake dobro delujoče družbe, ki zajema tako stanje kakor tudi dejavnost. Nanaša se na posameznika, družbeno skupino in mednarodno skupnost (Dolinar in Knop, 1998). To le še potrjuje pričevanja psihologa Maslowa o pomembnosti varnosti. Kot dokaz lahko vzamemo razliko med sodobno urejenimi demokratičnimi državami in državami, kjer ni demokracije. V teh državah lahko vidimo, da največ varnostnih problemov nastaja v mestih, torej urbanih središčih.

3 Delovanje policije, občinskih redarstev in zasebnega varovanja

3.1 Policija

Policijsko delo narekujejo ustava, zakoni, različni kodeksi in druge deklaracije. Zakon o policiji in policijskemu vodstvu točno določa naloge, ki jih mora opravljati policija,

ostali pravni akti pa policiste usmerjajo, kako morajo opravljati svoje naloge. Kodeks policijske etike vsebuje splošna in temeljna načela. Ko prebiramo kodeks, lahko vidimo, da se z vstopom v policijo vsak posameznik zaveže, da bo spoštoval ta načela pri svojem delu. Povežemo ga lahko tudi s sodelovanjem med policijo, občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi agencijami. V kodeksu je omenjeno izobraževanje in policisti se z pričetkom njihovega dela zavežejo, da se bodo skozi delovno dobo poskušali čim več izobraževati in tako krepiti skupno miselnost pomembnosti sodelovanja med policisti, občinskimi redarji in varnostniki (Kodeks policijske etike, 2008). Republika Slovenija ob osamosvojitvi in v letih po njej ni sprejela nobenega zakona, ki bi natančno usmerjal policijsko delo. Leta 1998 je bil sprejet prvi zakon, ki je opredelil in usmeril policijsko delo. Ta zakon pa je z leti zastarel, zato je državni zbor Republike Slovenije leta 2009 sprejel nov zakon o policiji, ki ustreza standardom Evropske unije in dovolj jasno opredeljuje ter usmerja delo policije. Zakon v splošnih določbah predpiše ministrstvo, ki je odgovorno za delovanje policije in določa, da lahko le-to izvaja nadzor nad delom policije in s tem onemogoča samovoljno delovanje policije.

Zakon prav tako določa naloge, ki naj bi jih policija opravljala. Naloge policije so:

- varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi,
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, zbiranje dokazov in raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj in prekrškov,
- vzdrževanje javnega reda,
- nadzorovanje in urejanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet,
- varovanje državne meje in opravljanje mejne kontrole,
- opravljanje nalog, določene v predpisih o tujcih;
- varovanje določenih oseb, organov, objektov in okolišev,
- varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov, če z zakonom ni drugače določeno (Zakon o policiji, 2009).

Policijo sestavljajo Generalna policijska uprava, policijske uprave in policijske postaje. Obseg naloge, ki sem jih zgoraj opisal, na prvi pogled ni zelo obširen, vendar je v resnici veliko večji in tako policija te naloge vedno težje opravlja, saj s časom policija pridobiva vedno nove naloge. Zakon o policiji poleg teh nalog določa tudi bolj natančno posamezne naloge, ki se delijo med generalno policijsko upravo,

policijskimi upravami in policijskimi postajami. Sestavni del teh nalog je tudi zagotavljanje varnosti v urbanih središčih.

Kot lahko vidimo, generalna policijska postaja poleg ministrstva za notranje zadeve usklajuje in vodi delo policije in tako je odvisno sodelovanje policije z drugimi javnimi in zasebnimi organizacijami od delovanja generalne policijske uprave. Zakon opisuje tudi naloge Generalne policijske uprave in policijskih uprav. Te naloge imajo predvsem usmerjalno vrednost za celotno policijsko delo. Ob pregledu nalog vidimo, da Generalna policijska uprava poleg ministrstva za notranje zadeve usklajuje in vodi delo policije in tako je odvisno sodelovanje policije z drugimi javnimi in zasebnimi organizacijami od delovanja generalne policijske uprave. Delovanje policijskih uprav in postaj je tako odvisno od navodil Generalne policijske uprave.

Zakon opredeljuje tudi delo policijskih uprav. Ob pregledu nalog lahko vidimo, da imajo policijske uprave poleg upravnih nalog tudi naloge, ki jih morajo opravljati na terenu, prav tako pa so že vključene v zagotavljanje javnega reda in miru, ter varnosti v cestnem prometu (Kolenc, 2002).

20. člen Zakona o Policiji narekuje policiji, da mora v okviru zakonskih predpisov Zakona o Policiji in drugih zakonov ukreniti vse, kar je potrebno, da odvrne nevarnost od skupnosti, posameznika ali prepreči ravnanja, ki ogrožajo varnost red in mir.

Ta člen obvezuje policijo, da mora uporabiti vse sile, če je to potrebno za varnost, red in mir, prav tako si lahko posameznik ta člen razume, kot obvezo policije, da le ta za zagotovitev varnosti, reda in miru v državi uporabila vsa sredstva, ki so ji na voljo, prav tako pa tudi maksimalno sodelovanje z drugimi javnimi in zasebnimi organizacijami.

Še bolj pomemben je 21. člen Zakona o policiji, ki ukazuje policiji, da mora sodelovati z lokalno skupnostjo pri zagotavljanju varnosti v lokalni skupnosti, na področjih, ki se nanašajo na izboljšanje varnosti v lokalni skupnosti (Zakon o policiji, 2009).

Policijske postaje in policijske uprave sodelujejo tudi z drugimi organi, organizacijami in institucijami, katerih dejavnost je usmerjena k zagotavljanju večje varnosti oziroma k vzpodbujanju varnostnega samoorganiziranja prebivalcev, ter jim v okviru svojih pristojnosti in možnosti nudijo pomoč.

V preteklosti je policija opravljala naloge predvsem za državo, danes pa je njena dejavnost usmerjena v skupnost. Da bi lahko učinkovito odgovorila na družbene izzive, ne zadostujeta le pravna moč in strokovno znanje, temveč je nujno sodelovanje tako z državnimi kot nevladnimi organizacijami (Kolenc, 2002).

Policiji je zakonsko dovoljeno sodelovanje, z vsemi organizacijami, ki s svojim delom pomagajo k bolj kvalitetnemu delu policije. Tako lahko vidimo, da policija lahko sodeluje tudi z občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi organizacijami.

Sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi organizacijami je navedeno tudi v 23. členu Zakona o policiji. Policija mora tako zagotavljati pomoč državnim organom, samoupravnim lokalnim skupnostim, zavodom, organizacijam, gospodarskim družbam in samostojnim podjetnikom (Zakon o policiji, 2009).

V nadaljevanju bom predstavil tudi pooblastila, ukrepe in naloge policistov, občinskih redarjev in uslužbencev zasebno varnostnih organizacij, saj leti pokažejo, da imajo ti uslužbenci zelo podobno vlogo kot policisti in tako jih lahko njihovo delo velikokrat pripelje v situacije, ko nimajo več pooblastil in morajo poklicati pomoč policije. Prav ta člen, ki sem ga zgoraj navedel, dovoljuje pomoč policije občinskim redarstvom in zasebno varnostnim podjetjem.

3.1.3 Policijska pooblastila

Občinski redarji, varnostniki in policisti imajo podobna pooblastila. 33. člen Zakona o policiji navaja pooblastila, ki jih policist lahko uporabi pri opravljanju svojih nalog. To so: opozarjanje, ukazovanje, ugotavljanje identitete in izvedba identifikacijski postopka, opravljanje prepoznave po fotografijah, varnostno preverjanje oseb, vabljenje, opravljanje varnostnega pregleda, opravljanje pregleda osebe, prepovedovanje gibanja, prepovedovanje približevanja določeni osebi, kraju ali območju, opravljanje protiterorističnih pregledov prostorov, objektov, naprav in območij, prijetje in privedba osebe, pridržanje osebe, odredba strožjega policijskega nadzora, zasežba predmetov, vstop v tuje stanovanje in v tuje prostore, uporaba prevoznih in komunikacijskih sredstev, uporaba prisilnih sredstev ter uporaba drugih pooblastil, določenih v zakonih (Zakon o policiji, 2009).

Pri opravljanju svojih nalog, morajo policisti včasih uporabiti tudi prisilna sredstva. Po 50. členu Zakona o policiji so prisilna sredstva, ki jih lahko policist uporabi:

- »sredstva za vklepanje in vezanje;
- plinski razpršilec;
- fizična sila;
- palica;
- plinska in druga sredstva za pasivizacijo;
- vodni curek;
- konjenico;

- posebna motorna vozila;
- službeni pes;
- sredstva za prisilno ustavljanje prevoznih sredstev;
- strelno orožje.«(Zakon o policiji, 2009)

»Pri uporabi policijskih pooblastil je stalni notranji in zunanji nadzor nad delom policistov. Nadzor ocenjuje ali policisti spoštujejo načela in svoja pooblastila uporabljajo zakonito in strokovno ter v skladu s sprejetimi družbeno-etičnimi normami. Posledice za policista, ki jih prekorači, so različne, od kazenske, disciplinske do odškodninske odgovornosti, zasebne tožbe in odvzem pravice izvajanja policijskih pooblastil. Policist pa je zaradi nepoznavanja izvajanja policijskih pooblastil lahko tudi poškodovan ali se znajde celo v smrtni nevarnosti.« (Kolenc, 2002: 153-154)

3.1.4 Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje ter priznanja

Generalna policijska uprava skrbi za načrtovanje in izvajanje izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja za potrebe policije. V programe izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja se lahko vključujejo tudi zunanji udeleženci na podlagi sklenjene pogodbe (Zakon o policiji, 2009).

Dobro sodelovanje med policisti, občinskimi redarji in varnostniki ne moremo doseči brez dobrega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja. Tako je zelo pomembno, da se policisti vseskozi izobražujejo, usposabljujejo in izpopolnjujejo, saj tako poleg drugih veščin pridobivajo tudi občutek pomembnosti usposabljanja, izobraževanja in izpopolnjevanja.

Pomembna pa so tudi priznanja. Za širjenje varnostne kulture, za zasluge in prispevek k razvijanju in krepitvi varnosti, za pomoč policiji ali za sodelovanje in pomoč v posameznih varnostnih akcijah se policistom, drugim delavcem policije ali organizacijskim enotam policije, pomožnim policistom, dijakom in študentom podeljujejo priznanja.

Priznanja se lahko podeljujejo tudi državnim organom, lokalnim skupnostim, gospodarskim družbam, samostojnim podjetnikom posameznikom in drugim pravnim osebam ter društvom in posameznikom (Zakon o policiji, 2009).

Tudi priznanja pomembno vplivajo na sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi agencijami. S pridobitvijo priznanja posameznik dobi večjo voljo do dela in občutek pripadnosti, ki lahko kasneje pomembno vplivata na rezultate. Tudi javnost bi morala izvedeti in prisostvovati na takšnih dogodkih, saj bi tako lahko ljudje videli rezultate sodelovanja policije, občinskih redarstev in zasebno

varnostnih agencij. Na ta način bi policija, občinska redarstva in zasebno varnostne agencije gotovo uživale veliko večjo podporo javnosti.

3.1.7 Policijsko delo v skupnosti

Policija je skozi zgodovino odkrila, da ne more svojih nalog ves čas opravljati na točno določen način in tako so policijske organizacije po svetu začele uporabljati model policijskega dela v skupnosti.

»Policija je brez sodelovanja s skupnostjo manj uspešna pri svojem delu. Problematike kriminalitete in nereda, se ne da rešiti le z represivnim delom, temveč je potrebno več pozornosti dajati preventivni dejavnosti in sodelovanju s skupnostjo. Policijsko delo v skupnosti je podobno samovarovanju občanov v soseskah, vendar z intenzivnim sodelovanjem policistov in usmerjanjem k reševanju specifičnih problemov v soseskah. Policijsko delo v skupnosti spominja na situacijski pristop k preprečevanju kriminalitete. Temelji na domnevi, da je potrebno poiskati probleme v skupnosti, odkriti vzroke zanje in ustrezno ukrepati ob sodelovanju s skupnostjo. Nov pristop vsebuje sodelovanje policije s prebivalci v skupnosti in vsemi drugimi službami pri identifikaciji problema in iskanju možnih rešitev kot tudi izvajanju različnih ukrepov« (Meško in Lobnikar, 2005: 89–90).

Kot lahko vidimo iz tega sestavka policija ne more sama zagotoviti varnosti v državi in tako je potrebno sodelovanje s skupnostjo. Kot sodelovanje s skupnostjo pa je mišljeno tudi sodelovanje z občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi podjetji.

Mišljenje večine danes je, da se policija ukvarja predvsem s preprečevanjem in preiskovanjem kriminalitete. Vendar policija večino svojega časa nameni drugim dejavnostim, kot so: vzdrževanje reda, različna zavarovanja javnih prireditev, pomoč voznikom, ki se jim pokvari avtomobil, nadzor prometa, ukvarjanje s pobeglimi živalmi, dostava različnih vabil in obvestil (Meško, Lobnikar, 2005).

Torej policisti se le 20% svojega časa ukvarjajo z odkrivanjem in preiskovanjem kriminalitete, večino časa pa porabijo za opravila, ki jih prav tako opravljajo občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja. In le ti prevzemajo vedno več nalog od policije.

In zato je tako pomembno sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi, zasebno varnostnimi podjetji in kot lahko vidimo lokalno skupnostjo.

Policijsko delo v skupnosti ima 4 temeljne elemente. To so: sodelovanje skupnosti, reševanje problemov, skupnostna baza in ponovno opredeljeni cilji policijske dejavnosti (Meško, 2001).

Po mnenju številnih avtorjev je temeljni element policijskega dela v skupnosti sodelovanje policije z občani. Skupnost in ostale organizacije naj bi tesno sodelovale predvsem pri reševanju problemov. To je najpomembnejši del policijskega dela v skupnosti. Sledi klasičnemu policijskemu delu, za katerega je značilno odkrivanje in preiskovanje kriminalitete ter vzdrževanje reda. Reševanje problemov pomeni iskanje in odpravljanje vzrokov za kriminaliteto in nered.

Vsak problem je treba najprej ustrezno definirati in nato poiskati rešitve. Vsaka situacija je unikatna in zahteva kreativnost in znanje ter sodelovanje s številnimi akterji, ki lahko pripomorejo k rešitvi problema. Policijsko delo v skupnosti je delo na dolgi rok, kjer imajo policisti vlogo tako imenovanih varnostnih menedžerjev v skupnosti in se ukvarjajo s številnimi zadevami v skupnosti v daljšem časovnem obdobju.

Pojem skupnostna baza pomeni, da se mora policijska organizacija decentralizirati in zaposliti svoje policiste znotraj skupnosti, da lahko le ti kasneje v roku določenega časa spoznajo skupnost, začnejo sodelovati z njo in tako opravljajo svoje delo bolj kvalitetno.

»Ponovno opredeljeni cilji pa pomenijo ponovno opredeljevanje policijske dejavnosti. Del tega je tudi drugačen način ocenjevanja policijskega dela. Policijsko delo v skupnosti se od starega načina opravljanja policijske dejavnosti razlikuje tudi v tem, da se bolj usmerja v cilje, kot pa v ozka sredstva za doseg ciljev. To pomeni, da se je treba poleg neposrednega ukrepanja proti kršiteljem zakonov ukvarjati tudi s problemi in iskati možne rešitve za odpravo vzrokov nereda in kriminalitete, kar ponavadi ni določeno v zakonodaji, ampak se dosega z sodelovanjem skupnosti in drugih organizacij. Policijsko delo v skupnosti zahteva temeljne spremembe v filozofiji, strategiji in načrtovanju policijskega dela.« (Meško, Lobnikar, 2005: 92–93)

Poiskati pravega partnerja pri zagotavljanju varnosti v skupnosti je ključnega pomena za pridobitev pozitivnega mnenja javnosti in uspešno delo policije. Občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja so gotovo dober partner pri zagotavljanju varnosti v državi. Tega so se začeli zavedati tudi vodilni v državi in tako smo dobili zakone, ki dokaj dobro opredeljujejo sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebnimi varnostnimi podjetji.

»Policijsko delo, usmerjeno v lokalno skupnost, spoštuje vsak prispevek, ki ga dobi od kogarkoli v skupnosti. Enaka politika vključevanja vseh mora biti prisotna tudi pri samem načrtovanju policijskega dela, usmerjenega v lokalno skupnost, in njegovi implementaciji v praksi. Zelo pomembno za uspešno delovanje policijskega dela, usmerjenega v lokalno skupnost, je vključevanje šestih najpomembnejših subjektov:

policije, organizirane skupnosti, izvoljenega političnega vodstva skupnosti, poslovnega in gospodarskega sektorja, medijev in drugih organov.« (Mikulan, 1997: 67–68)

Tudi v Sloveniji poskuša policijska organizacija uvesti določene spremembe v svojem delovanju. Tako poskušajo uvesti policijsko delo v skupnosti. Vendar pa leto ni tako razvito kot v drugih zahodnoevropskih državah. Ministrstvo za notranje zadeve ga imenuje policijsko preventivno delo. V Republiki Sloveniji se trenutno uvaja policijsko delo usmerjeno v skupnost, ki je nekakšno predhodno stanje uvajanja policijskega dela v skupnosti (Meško, Lobnikar, 2005).

V Sloveniji se dogaja, da policisti zagovarjajo star način opravljanja dela. Študenti so v svojih raziskavah ugotovili, da so ljudje v Sloveniji zelo pripravljeni sodelovati s policijo. Raziskave so pokazale, da policijsko delo v skupnosti zmanjšuje stopnjo kriminalitete, zmanjšuje probleme v javnosti in zmanjšuje strah pred kriminaliteto, prav tako pa so pokazale, da ta oblika delovanja bolje uspeva v manjših okrajih kot v velikih mestih (Meško, 2001).

Tako lahko vidimo, da v Sloveniji še ne izvajamo policijskega dela usmerjenega v skupnost v popolni obliki, ampak ga šele uveljavljamo v naš sistem.

Naloge policista, ki opravlja policijsko delo usmerjeno v skupnost, naj bi bile: preprečevanje in preiskovanje kriminalitete, preprečevanje kršitev in vzdrževanje javnega reda ter preprečevanje ostalih prekrškov, urejanje in nadzor cestnega prometa, globinsko varovanje državne meje in nadzor nad gibanjem tujcev in ostale preventivne in druge naloge. To pa so svetovanje, izobraževanje mladine, seznanjanje (Meško, Lobnikar, 2005). Vse te naloge so predvsem preventivne narave. Vendar pa danes v Sloveniji kljub spremenjenemu sistemu policisti še vedno največ pozornost namenjajo preprečevanju kriminalitete in njihovo delo je predvsem represivne narave. Vzrok za takšno delovanje je v premajhnem številu zaposlenih. Rešitev je gotovo premeščanje nekaterih nalog na druge organe kot sta občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja. Policijsko delo v skupnosti se je pokazalo kot zelo dobra rešitev in zato mora Slovenija intenzivno poskušati vključiti policijsko delo v skupnosti, saj je leto lahko rešitev za uspešno delo policije. Prenašanje nalog je gotovo rešitev, vendar pa bo vseeno morala sodelovati policija in poskušala prenašati svoje izkušnje na te organe.

Policijsko delo usmerjeno v skupnost je zelo pomembno za boljše zagotavljanje varnosti v urbanih središčih. Pojavljajo pa se problemi pri uveljavljanju le-tega, saj je število policistov premajhno, da bi lahko delovali predvsem preventivno in ne represivno. Sodelovanje skupnosti pomeni tudi sodelovanje občinskih redarstev,

drugih organov in organizacij. Na podlagi tega modela bo v prihodnosti gotovo prihajalo do večjega sodelovanja med temi institucijami pri zagotavljanju varnosti v urbanih središčih.

3.2 Občinska redarstva

Delovanje občinskih redarstev in policije je bilo v preteklosti zelo slabo zakonsko urejeno. Prvi zakon, ki je uzakonil delovanje občinskih redarstev, je bil Zakon o lokalni samoupravi, sprejet leta 1993. Delo občinskih redarjev, kot prekrškovni organ in uradne osebe opredeljujeta tudi Zakon o splošnem upravnem postopku sprejet leta 1998 in Zakon o prekrških, ki je bil sprejet leta 2003. Leta 2004 je bil sprejet Zakon o varnosti cestnega prometa.

Vsi ti zakoni niso dovolj za zakonsko definiranje poklica redarja, njegovih pristojnosti in nalog, saj delo redarjev vedno bolj posega v človekove pravice, prav tako pa niso bile jasno definirane njihove uniforme, simboli, pooblastila in dolžnosti zato je bil leta 2006 sprejet Zakon o občinskem redarstvu (Dvojmoč, 2007).

»Zakon je bil sprejet leta 2006, vendar pa se je ta zakon začel pripravljati že leta 2003. V skladu z novim Zakonom o varstvu javnega reda in miru, ki ga je parlament sprejel leta 2006 so bile naloge in pooblastila občinskih redarjev razširjene tudi na področje zagotavljanja javnega reda in miru ali bolj natančno, redarji so imeli pooblastila, da lahko sankcionirajo v primerih nespodobnega vedenja na javnem kraju, beračenja na javnem kraju, uporabe nevarnih predmetov, poškodovanja uradnega napisa, pisanja po objektih, vandalizma, divjega kampiranja, uporabe živali za zastraševanje drugih oseb, nedostojnega vedenje do uradne osebe in zasege predmetov. Da so lahko občinski redarji pričeli opravljati naloge varovanja javnega reda in miru, so morale občine sprejeti občinski varnostni program, prav tako pa so morali občinski redarji opraviti ustrezna usposabljanja.«(Lavtar, Kečanović, 2007: 11–13)

Vsi ti zakoni so občinskim redarjem dali nova pooblastila in nove naloge, katerih del je tudi zagotavljanje varnosti v urbanih središčih. Občinski redarji imajo največ nalog v urbanih središčih in tako bo v prihodnosti prihajalo do sodelovanja in soodvisnosti s policijo in zasebnim varstvom. Občinski redarji so na podlagi teh zakonov tudi zakonsko obvezani, da morajo sodelovati z drugimi institucijami in tako se je pojavila soodvisnost pri njihovem delu.

3.2.1 Zakon o občinskem redarstvu

»Zakon o občinskem redarstvu prvič celovito ureja pristojnosti občine za ustanovitev in organizacijo ter določitev delovnega področja in nalog občinskega redarstva. Zakon določa tudi pogoje za opravljanje nalog pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva, pooblastila občinskega redarstva, uniformo, označbe in opremo ter vsebino in način vodenja evidenc.«(Zakon o občinskem redarstvu, 2006)

3.2.2 Delovno področje in naloge redarstva

Zakon o občinskem redarstvu občinskim redarjem nalaga naslednje naloge:

- nadzorovanje cestnega prometa v naseljih,
- varovanje cest in okolja v naseljih in na občinskih cestah zunaj naselij,
- skrb za varnost na občinskih javnih poteh, rekreacijskih in drugih javnih površinah,
- varovanje javnega premoženja, naravne in kulturne dediščine,
- vzdrževanje javnega reda in miru (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

Občinski redarji imajo poleg teh nalog iz Zakona o javnem miru in redu in Zakona o varnosti cestnega prometa še bolj natančno in širše definirane naloge. V Zakonu o javnem redu in miru imajo redarji nova pooblastila, ki sem jih navedel že zgoraj. Ta pooblastila se nanašajo na zagotavljanje javnega reda in miru.

V Zakonu o varnosti cestnega prometa, ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela leta 2004 so v 14. členu našteje naloge, ki jih morajo opravljati občinski redarji. Te naloge so:

- izvajanje nadzora nad ustavljenimi in parkiranimi vozili ter ovirami v naselju,
- izvajanje nadzora nad ravnanjem udeležencev cestnega prometa v območju umirjenega prometa in območju za pešce,

Pri opravljanju navedenih nalog občinski redarji izrekajo globe in opozorila ter izvajajo pooblastila in ukrepe določene z občinskimi predpisi (Zakon o varnosti cestnega prometa, 2004).

Kot lahko vidimo, ta zakon jasno opredeljuje naloge in pooblastila občinskih redarjev, s katerimi poskušajo zagotavljati varnost v cestnem prometu. Prav tako zakon narekuje, kako morajo biti izobraženi občinski redarji in kakšna usposabljanja morajo opraviti.

Menim, da bi morali nadzor nad delovanjem občinskih redarstev prevzeti ministrstvo za notranje zadeve, saj veliko nalog občinskih redarstev sovpada z nalogami policije. Ministrstvo za notranje zadeve ima več izkušenj z nadzorom policije in menim, da bi

bili veliko bolj uspešni tudi pri nadzoru občinskih redarstev. S tem bi se izboljšalo tudi javno mnenje o občinskih redarstvih.

3.2.3 Občinsko redarstvo kot prekrškovni organ

Občinska redarstva so tudi prekrškovni organ. Občinska, medobčinska in mestna redarstva morajo opravljati tudi prekrškovne naloge in to jih le še dodatno približuje poklicu policista. Če občine ne dopuščajo vloge prekrškovnega organa občinskemu redarstvu, morajo občine določiti poseben organ, ki se ukvarja z prekrškovnimi postopki. Občina lahko v skladu z zakonom predpiše tudi nov prekršek in globo zanj, vendar le v primeru, da že zakon le-tega ne predpisuje (Lavtar, Kečanović, 2007).

S tem, ko občina predpiše nove prekršek lahko pride tudi do težav. Tako je pred kratkim Občina Log prepovedala pasje lajanje in oglašanje drugih živali med 22. uro zvečer in 6. uro zjutraj. S tem dejanjem je občina sprožila veliko medijsko zgodbo, ki je še dolgo odmevala. Vidimo lahko, kako imajo lahko občine proste roke pri določanju prekrškov, pa čeprav so le-ti nesmiselni.

3.2.4 Občinski program varnosti

Novost, ki se je pojavila s sprejetjem Zakona o občinskem redarstvu, je občinski program varnosti. To je akt občinskega sveta, ki ga je treba sproti preverjati in usklajevati s predpisi in dejanskimi potrebami občanov. Program obsega naloge v zvezi z varnostjo, določene z zakoni in občinskimi predpisi, lahko pa tudi druge naloge, ki jih občinski svet določi glede na oceno varnosti v občini. Novost so tudi spremenjene oblike usposabljanja in strokovni način usposabljanja občinskih redarjev, ki ga zahtevajo nove naloge in pooblastila (Lavtar, Kečanović, 2007).

Občinski program varnosti naj bi bil bistvo partnerstva pri zagotavljanju višje ravni varnosti na lokalni ravni. Le-ta naj bi pomenil vzvod sistematičnega intenzivnega sodelovanja med občinskim redarstvom in policijo.

Bistvo občinskega programa varnosti naj bi bila ocena varnosti v občini in opredelitev potreb za uresničevanje zagotavljanja varnosti in razdelitev nalog med policijo in občinskim redarstvom. Doseganje varnostnih standardov za bivanje v nekem lokalnem okolju je obveza tako za občinsko redarstvo kot tudi za policijo. Občinski program varnosti naj bi bil dokument, s katerim si policija in občinska redarstva časovno in prostorsko razdelijo naloge. Dokument se lahko vseskozi spreminja glede na spremembe varnostnih okoliščin.

»Občinski program varnosti je strateški dokument, v katerem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnega in kakovostnega življenja prebivalcev občine. Bistvo dokumenta je načrtno zagotavljanje kakovosti prostora v občini, kar pomeni predvsem zadovoljstvo občanov z okoljem. Kakovosten javni prostor pomeni tudi zadovoljivo stopnjo javne varnosti in javnega reda: občinske ceste, ulice, parki in drugi odprti prostori so čisti, urejeni in predvsem varni. Občinski program varnosti mora določiti splošne cilje in ukrepe za doseganje teh ciljev. Je zasnovan razvojno in ima naravo priporočil in smernic, ki bodo smerokaz občini pri uresničevanju letnih programov dela občinskih redarjev oziroma občinske redarske službe in razpolaganju s finančnimi sredstvi, ki jih občina namenja za to področje. Občinski program varnosti pomeni pomemben izhodiščni dokument za področje delovanja občinskega redarstva. V njem so opredeljena izhodišča za zagotavljanje varnosti v občini, cilji in ukrepi za zagotovitev teh ciljev, konkretni nosilci oziroma odgovorne službe za doseg želenih ciljev ter finančne posledice. Program naj bi ne poudarjal le sodelovanja občinskega redarstva s policijo pri zagotavljanju javne varnosti ter javnega reda in miru, pač pa tudi sodelovanje z drugimi občinskimi, državnimi in nevladnimi akterji v občini kot so zdravstveni dom, svet za varnost občanov, center za socialno delo, nevladne organizacije s področja preprečevanja zasvojenosti in drugi.«(Lavtar, Kečanović, 2007: 38)

8. člen Zakona o občinskem redarstvu pravi:

»Strokovno pomoč pri pripravi in izvajanju občinskega programa varnosti daje ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.«(Zakon o občinskem redarstvu, 2006)

Kot lahko vidimo ima ministrstvo za notranje zadeve zelo pomembno vlogo pri pripravi in uresničevanju občinskega programa varnosti. To je zelo dober podatek, saj naj bi policija in občinska redarstva v prihodnosti veliko sodelovala. To je zelo pozitivno, saj je ministrstvo za notranje zadeve odgovorno za delo policije. Menim le, da bi morala občinska redarstva biti pod pristojnostjo ministrstva za notranje zadeve, saj večina nalog občinskih redarstev sovпада z delom policije. Prav tako pa nekatere naloge policije počasi popolnoma prevzemajo občinska redarstva in tako bi imelo ministrstvo za notranje zadeve še vedno nadzor nad nekaterimi nalogami, ki jih bodo v prihodnosti opravljali le občinski redarji.

Policisti in občinski redarji danes zelo pogosto prihajajo v stik med opravljanjem svojih nalog. »Zakon ne dopušča le mišljenja, da je sodelovanje občinskih redarjev in policije koristno in potrebno, ampak tudi zakonsko ukazuje, da je potrebno sodelovanje med policijo in občinskimi redarstvi. Tako že danes prihaja do mesečnih srečanj med redarji in policisti na katerih si izmenjajo svoje načrte za prihodnje

izvajanje nalog in usklajujejo sodelovanje. Zelo težko je oceniti, kako pogosto bo v prihodnosti prihajalo do sodelovanja med policisti in občinskimi redarji ob izvajanju neposrednih nalog na terenu. Take situacije niso izključene in v teh primerih zakon ne razvršča partnerjev hierarhično. Izjema so le naloge, ki jih občinski redarji opravljajo v skladu z zakonom in ne občinskim odlokom. Takrat pa morajo redarji ravnati po navodilih policista.«(Lavtar, Kečanović, 2007: 41)

To gotovo prinese neko urejenost in prepreči zmede ob sodelovanju policistov in občinskih redarjev, vendar pa to gotovo postavi redarje v položaj, ko ne zaupajo policistom, saj imajo občutek manjvrednosti. To bo se v prihodnosti le še poglobilo, saj bodo občinski redarji deležni vedno več izobraževanj in to jih bo gotovo privedlo do razmišljanja, da je njihov poklic enako pomemben kot poklic policista.

3.2.5 Pooblastila občinskih redarjev

Občinski redarji lahko pri svojem delu uporabijo opozorilo, ustno odredbo, ugotavljajo istovetnost, varnostno pregledajo osebo, zasežejo predmete, zadržijo storilca prekrška in kaznivega dejanja, uporabijo fizično silo, sredstva za vklepanje in vezanje, ter plinski razpršilec (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

Vsa naštetá pooblastila so pravzaprav policijska pooblastila. Toda med policijskimi pooblastili in pooblastili občinskih redarjev obstajajo določene razlike. Razlika se opaža v številu in v obsegu. Odgovornost za zakonitost in varstvo človekovih pravic pri njihovi uporabi pa je enaka, saj gre v obeh primerih za represivno delovanje organov državne oziroma lokalne oblasti.

3.2.6 Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje občinskih redarjev

Zakon o občinskem redarstvu v 21. členu predpisuje način izobraževanja, ki ga morajo opraviti občinski redarji. Podrobnejša navodila o izobraževanju, usposabljanju in izpopolnjevanju policistov predpiše minister za notranje zadeve. Takšen zakonski predpis je nujen za uspešno delovanje občinskih redarstev (Zakon o občinskem redarstvu, 2006).

»Občinski redar mora biti usposobljen za uporabo pooblastil, določenih z zakonom, ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi, ki jih uporablja pri delu. S tem je hkrati zagotovljen enoten standard znanj občinskih redarjev v vseh občinah na celotnem ozemlju države. Za organizacijo strokovnega usposabljanja in preizkusov znanja je pristojno ministrstvo za javno upravo, za strokovno usposabljanje za

uporabo pooblastil občinskega redarja ter za ravnanje z napravami in tehničnimi sredstvi pa ministrstvo za notranje zadeve.« (Lavtar, Kečanović, 2007: 85–86)

Kot lahko vidimo iz tega sestavka se vlada Republike Slovenije zaveda pomembnosti občinskih redarstev, saj je njihovo delo z novimi pooblastili zelo podobno delu policije in tako je vseskozi nadzorovano s strani javnosti, Evropske unije in Evropskega sodišča za človekove pravice. Manj pomemben del izobraževanja občinskih redarjev prevzema Ministrstvo za lokalno samoupravo, pomembnejši del izobraževanja, ki se nanašajo na uporabo pooblastil in še posebej prisilnih sredstev, pa prevzema ministrstvo za notranje zadeve, saj ima veliko več izkušenj z izobraževanjem o pooblastilih in prisilnih sredstvih, ki so zelo podobna pooblastilom policistov. Pomembno je tudi, da je jasno začrtana meja med izobraževanjem, ki ga mora zagotoviti ministrstvo za javno samoupravo in izobraževanjem, ki ga mora zagotoviti ministrstvo za notranje zadeve, saj bi kakršne koli nejasnosti glede izobraževanja slabo vplivale na delo redarjev, prav tako pa bi lahko prišlo do prelaganja dela iz enega ministrstva na drugega.

Za sodelovanje policije občinskih redarstev in zasebnega varstva je zelo pomembno, da izobraževanje občinskih redarstev vodi tudi ministrstvo za notranje zadeve, saj le tako sodeluje pri izobraževanju vseh treh organov in tako lahko vzpodbuja in dela načrte, kako okrepiti sodelovanje med temi organi skozi izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje.

Pristojnosti in pooblastila, ki jih imajo občinski redarji v posameznih zakonih, so za delovanje občinskega redarja zadostna, zato ni potrebno razmišljanje pripravljavcev zakonov, da bi se ta povečala. Pomanjkanje določenih pooblastil pri občinskih redarjih omogoča soodvisnost in sodelovanje policije ter občinskih redarstev. Nekontrolirano dodajanje pooblastil občinskim redarjem lahko povzroči nasproten učinek, to je nedelovanje na terenu (Sodja, 2008).

3.3 Zasebno varovanje

Kot delovanje policije in občinskih redarstev je tudi delovanje zasebnega varstva zakonsko opredeljeno. Opredeljeno je z Zakonom o zasebnem varovanju, sprejetem leta 2011. Ta zakon ureja pravice in obveznosti gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov, državnih organov, zavodov, javnih agencij ter drugih pravnih in fizičnih oseb, na področju varovanja, ki ga ne zagotavlja država (Zakon o zasebnem varovanju, 2011).

Zasebno varovanje naj bi predstavljajo nekakšno nadgradnjo stopnje varnosti v določeni državi. S tem naj bi se država rešila določenih obveznosti in nalog, prav tako

pa naj bi s tem zagotovili boljšo ponudbo določenih varnostnih storitev (Spaseski, 2009).

3.3.1 Naloge varnostnikov

Naloge, ki jih lahko opravljajo varnostniki oziroma zasebne varnostne službe, so: varovanje ljudi in premoženja, varovanje oseb, prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošiljk, varovanje javnih zbiranj, varovanje prireditev v gostinskih lokalih, upravljanje z varnostno-nadzornim centrom, načrtovanje sistemov tehničnega varovanja in izvajanje sistemov tehničnega varovanja (Zakon o zasebnem varovanju, 2011).

3.3.2 Pristojnosti

Nadzor nad delovanjem zasebnih varnostnih služb izvaja ministrstvo za notranje zadeve.

Zakon določa, da je organ, ki nadzoruje in usmerja zasebno varnostna podjetja, ministrstvo za notranje zadeve. Posamezna podjetja so odgovorna ministrstvu za notranje zadeve, le-to pa je nadalje odgovorno vladi. Pri delovanju, nadziranju in usposabljanju zasebno varnostnih podjetij ima ključno vlogo ministrstvo za notranje zadeve in nobeno drugo ministrstvo. Država mora postaviti meje med javnim in zasebnim varstvom, prav tako pa mora usmerjati zasebno varovanje, da se le-to ne meša z javnim varovanjem.

Zasebno varnostne službe ne smejo izvajati vseh dejavnosti, ki bi jih želele, omejene pa so tudi pri uporabi sredstev in metod dela. Zasebno varnostna podjetja ne smejo sklepati pogodb o opravljanju ali opravljanju nalog, za katere so z zakonom določeni oziroma pooblaščenici policija, uradne osebe zavodov za prestajanje kazni zapora, obrambne sile ter druge uradne osebe državnih organov, lokalnih skupnosti ali detektivi (pregon storilca kaznivega dejanja, izterjevanje dolga, izvršba in podobno) (Zakon o zasebnem varovanju, 2011).

Ta določba nekako omejuje sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi podjetji, vendar pa se le tako lahko postavi meje med javnim in zasebnim zagotavljanjem varnosti.

Pri tej prepovedi gre za prepoved opravljanja nalog oziroma opravil, za katera so pristojni državni organi. Opravljati ne sme poslov za domače in tuje obrambne, varnostne ali protiobveščevalske službe. To določilo je lahko v praksi sporno, saj Zakon o zasebnem varovanju in drugi predpisi ne razmejujejo pristojnosti med

policijo in zasebno varnostnimi družbami dovolj jasno. Tudi naštevanje takšnih nalog kot so pregon storilcev kaznivih dejanj, ni dovolj jasen, saj je za pregon pristojen državni tožilec, policija pa odkriva storilce kaznivih dejanj oziroma raziskuje kazniva dejanja. V vsakem primeru, pa se s takšno ureditvijo poskuša zagotavljati meja med javnim in zasebnim ter obseg privatizacije opravil na področju javne varnosti ali privatizacije policijske dejavnosti. To seveda ne pomeni, da zasebno varnostne družbe ne bi mogle skleniti pogodbe o opravljanju varovanja objektov, območij ali sedežev državnih organov, lokalne samouprave in njihove lastnine (Čas, 2005).

3.3.3 Ukrepi varnostnikov

Vse te dolžnosti predpisuje Zakon o zasebnem varovanju. Varnostniki so veliko bolj omejeni pri svojem delovanju, kot policisti in občinski redarji. Pri opravljanju nalog zasebnega varovanja sme varnostnik, če so ogroženi življenje, osebna varnost, premoženje, če je kršen red ali javni red na varovanem območju, uporabiti naslednje ukrepe: opozorilo, ustna odredba, ugotavljanje istovetnosti, površinski pregled, preprečitev vstopa oziroma izstopa z varovanega območja, zadržanje osebe, uporaba fizične sile in uporaba sredstev za vklepanje in vezanje. Med opravljanjem nalog zasebnega varovanja sme varnostnik, razen varnostnika čuvaja, nositi strelno orožje (Zakon o zasebnem varovanju, 2011).

Del Zakona o zasebnem varovanju opisuje strokovno izobraževanje in usposabljanje. Menim, da je to eden izmed najbolj pomembnih delov v zakonu, saj vemo, da lahko varnostniki pri svojem delu uporabijo skoraj enako število ukrepov, kot policisti in zato je zelo pomembno izobraževanje in usposabljanje. S predpisanim izobraževanjem in usposabljanjem dobijo varnostniki izkušnje in znanje, kako ravnati pri svojem delu, predvsem pa, kako ravnati z orožjem in uporabo le-tega. Strokovno izobraževanje in usposabljanje je dobro tudi za krepitev sodelovanja varnostnikov s policijo in občinskimi redarstvi, vendar le v primeru, da je izobraževanje in usposabljanje načrtno usmerjeno tudi v krepitev sodelovanja s policijo in občinskimi redarstvi.

Policija in zasebno varnostna podjetja si lahko izmenjujejo tudi usluge. Čeprav je to v redkih primerih, pa vendar to kaže na sodelovanje med tema institucijama. Policija in zasebno varnostna podjetja si lahko izmenjujejo tiste podatke, ki so zakonsko določeni. V nekaterih primerih morajo zasebna varnostna podjetja posredovati podatke policiji, občasno lahko zasebna varnostna podjetja pomagajo policiji s svojo opremo. Meško je z raziskavo med policisti in varnostniki v Sloveniji ugotovil, da je

med tema dvema institucijama pri nas predvsem tekmovalnost in ne sodelovanje (Meško, Sotlar, 2009).

4 Soodvisnost policije, občinskih redarstev in zasebnega varovanja

»Preprečevanje kriminalitete in nereda je hkrati neformalno nadzorovanje, ki ga opravljajo posamezniki, skupine in državni organi še pred nastankom škode. Ker policija ni več edini nadzorni in varnostni organ, mora pristajati na različne oblike samovarovanja, tako komercialnega kot prostovoljnega. Zato je za policijo najbolj primerno, če se za kriminalno preprečevanje v skupnosti povezuje z drugimi partnerji, predvsem po prostorskih izhodiščih.« (Pečar, 2001: 200)

Iz zakonskih opredelitev nalog policije, občinskih redarstev in zasebnega varovanja lahko vidimo, da imajo te organizacije podobne naloge. Predvsem policija in občinska redarstva imajo zelo podobne naloge po sprejetju Zakona o občinskem redarstvu. Tudi zasebno varovanje ima skupne točke s policijo in občinskimi redarstvi, vendar pa lahko vidimo, da zasebno varstvo ni del javnega sektorja in bistvo njihovega dela je dobiček.

Policija vseskozi dobiva nove naloge in tako počasi prepuščajo izvajanje določenih nalog občinskim redarstvom in zasebnemu varovanju. Danes v cestnem prometu v mestih in občinah pomembno vlogo nosijo občinska redarstva in s tem nadomeščajo policijo.

Ob sprejetju Zakona o občinskem redarstvu je tako nastal predlog o preimenovanju občinskih redarstev v lokalno policijo. Občinska redarstva imajo veliko enakih pooblastil in nalog kot policisti in tako bi lahko enostavno bila preimenovana v lokalno policijo. S tem bi bili podaljšana roka policije. Poimenovanje »občinska redarstva« je predvsem zaradi dejstva, da bi preimenovanje v lokalno policijo prineslo veliko nepotrebnih stroškov (Lavtar in Kečanović, 2007). Ker se naloge policije in občinskih redarstev velikokrat prekrivajo, je bilo nujno potrebno sprejeti ustrezno zakonodajo, ki ureja delovanje policije, predvsem pa delovanje občinskih redarstev.

Sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebnim varstvom je tako zakonsko dobro urejeno, vendar še vedno v praksi prihaja do težav. Kljub temu, da se policijska organizacija poskuša prilagajati novim zahtevam in se v policijskem delu uvaja policijsko delo v skupnosti, katero stremi k čim boljšemu delu s skupnostjo in ostalimi organi, še vedno prihaja do problemov.

Prav tako lahko opažamo, da se v državi namenja vedno manj denarja policiji in tako nudenje varovanja in naloge policije počasi postajajo naloge zasebnega varovanja. V nekaterih državah je že veliko govora o zasebni policiji, ki lahko v prihodnosti postane realnost.

Zasebna varnostna podjetja so zelo odvisna od policije, saj nimajo takšnih pooblastil, da bi lahko vse naloge opravile same in tako morajo sodelovati s policijo. Kot vemo, pa je bistvo zasebnega varstva dobiček. Podjetja nastajajo z enim samim namenom in to je ustvarjanje dobička.

Zagotavljanja varnosti ne moremo dodeliti posamezni instituciji ali organu. Tako moramo pojem varnosti dojemati kot eno in ne kot deljeno dobro. Že psiholog Maslow je poudarjal pomen varnosti in ji dal mesto, kot eno izmed najbolj nujnih in zaželenih potreb, ki morajo biti zagotovljene za dobro življenje.

»Zato danes tudi lokalne skupnosti postajajo partner pri zagotavljanju preventivne dejavnosti, ugotavljanju stanja in zagotavljanju varnosti. Občine imajo veliko stroškov z neredi, vandalizmom, neurejenim prometom in podobnimi stvarmi in tako hočejo sodelovati pri zagotavljanju varnosti. Dober partnerski odnos med državo in lokalnimi skupnostmi ima lahko številne pozitivne posledice: omogoča demokratizacijo in nadzor nad delovanjem policijske organizacije, sodelovanje prebivalcev pri predstavljanju lokalnih varnostnih problemov, večjo stopnjo sodelovanja med policijo in lokalno skupnostjo ter predstavniki lokalnih civilno-družbenih organizacij in povečanje zavedanja o pomenu varnosti. Zakon o občinskem redarstvu je postavil pomembne temelje za sodelovanje, vendar brez policijskega dela v skupnosti to sodelovanje ne bo uspešno.«(Lavtar, Kečanović, 2007: 16)

Z novim Zakonom o občinskem redarstvu je le-to dobilo novo, doslej pri nas nepoznano vlogo. Predvsem v večjih mestih smo do sedaj imeli mnenje, da občinska redarstva delujejo le na kaznovanju lastnikov vozil, ki ne parkirajo pravilno ali ne plačajo parkirnine. Takšna podoba je bila nepravilna, saj so v nekaterih manjših občinah že v preteklosti izvajali povsem drugačne naloge. Z sprejetjem novega zakona pa se bo spremenilo tudi delo mestnih redarstev (Senčar, 2008). Z novim zakonom so se ustvarili novi pogoji, ki omogočajo soodvisnost in sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi podjetji. Na podlagi novih nalog pa prihaja do večjega sodelovanja v urbanih središčih in tako je preobremenjenost policije zaradi represivnega dela nekoliko manjša in varnost v urbanih središčih je večja.

V Sloveniji se večina policijskih vodij zaveda pomembnosti izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja policistov. To je pokazala raziskava Mikole, ki jo je

predstavil v članku Mnenje policijskih vodij o dodatnem izobraževanju in usposabljanju ter športni dejavnosti policistov. Prav tako pa je raziskava pokazala, da se tisti policijski vodje, ki se sami izobražujejo, bolj zavedajo pomembnosti dodatnega izobraževanja (Mikola, 2005).

To je zelo dobro merilo za ministrstvo za notranje zadeve, saj tako lažje načrtuje izobraževanje v policijski organizaciji.

Sodelovanje med občinami in zasebno varnostnimi podjetji je zelo redko. Občine lahko najamejo zasebno varnostna podjetja za določene naloge, vendar pa je teh zelo malo in tako občinski redarji in varnostniki redko sodelujejo.

»Tam, kjer so lokalne oblasti poskušale varnostni primanjkljaj reševati z angažiranjem zasebnih varnostnih služb, so zlasti ob zadnjih ugotovitvah in javnih kritikah v zvezi z nespoštovanjem zakonov in podzakonskih predpisov na tem področju spoznali, da celovito reševanje varnostne problematike v lokalni skupnosti na ta način ni mogoče. Zasebno varovanje tudi sicer ne ustreza varnostnim potrebam lokalne skupnosti. Ker gre za zasebna podjetja, katerih osnovni cilj je po definiciji ustvarjanje dobička in plemenitenje kapitala, jim ni mogoče podeliti pooblastil v smislu oblastnega delovanja v imenu in na račun lokalne skupnosti, saj lahko hitro pridejo v konflikt z interesi občine. Poleg tega gre pri izvajanju nalog s področja zagotavljanja varnosti za oblastne naloge, zato jih morajo opravljati oblastni, to so občinski ali državni, organi, saj gre za poseganje v pravice in svoboščine državljanov.«(Lavtar, Kečanović, 2007: 25)

Sodelovanje policije z občinskimi redarstvi je veliko bolj pogosto kot sodelovanje z zasebno varnostnimi podjetji. Policija in občinska redarstva imajo skupne naloge, zasebno varnostna podjetja pa teh nalog ne bi mogla opravljati, saj je njihov glavni namen pridobivanje dobička in oplemenitenje kapitala, zato bi lahko bilo delo opravljeno slabo. Sodelovanje med policijo in zasebno varnostnimi podjetji je pogosto, saj so zasebno varnostna podjetja zakonsko obligirana sodelovati z policijo. Varnostniki nimajo toliko pooblastil, prav tako pa so prostorsko omejeni glede svojega delovanja. Varnostniki morajo o vsem svojem ravnanju, ki posega v človekove pravice takoj obvestiti policijo. Pri zasebnem varovanju pa velikokrat prihaja do situacij, v katerih zaradi varnosti drugih ljudi varnostniki posegajo v pravice in svoboščine določenega posameznika in tako velikokrat prihaja do sodelovanja med policijo in zasebno varnostnimi podjetji.

Sodelovanje in soodvisnost med policijo in občinskimi redarstvi z leti narašča, medtem ko sodelovanje in soodvisnost med občinskimi redarstvi, zasebno varnostnimi podjetji in policijo zaenkrat ostaja na enakem nivoju. To se bo lahko spremenilo z

leti, ko bodo morda zasebno varnostna podjetja dobila nove pristojnosti, naloge in ukrepe.

Soodvisnost pri varovanju urbanih središč med policijo, občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi podjetji je zakonsko urejena. Vse tri institucije pridejo naenkrat v stik le ob varovanju javnih prireditiv. Soodvisnost policije in zasebnega varstva pri varovanju urbanih središč je lahko le še ob varovanju zasebnega varovanja določenih objektov, ki so lahko javna ali zasebna last. Medtem ko sodelovanje med policijo in občinskimi redarstvi pri varovanju urbanih središč je zelo pogosto. Sodelovanje je zakonsko predvideno v številnih nalogah, v praksi pa je to druga zgodba. Soodvisnost in sodelovanje je predpisano v zagotavljanju cestne varnosti, vzdrževanju javnega reda in miru. Občinski redarji nimajo toliko pooblastil kot policisti in tako morajo v določenih primerih poklicati policijo, ki nato ukrepa naprej.

Zelo pomembno je partnerstvo. Za dobre odnose med policijo in lokalno skupnostjo je pomemben partnerski odnos. Le-ta jr pomemben tudi za sodelovanje med policijo občinskimi redarstvi in zasebnim varstvom. Partnerski odnos omogoča delitev bremena in odgovornosti za probleme, ki nastajajo na določenem območju (Pečar, 2001).

Meško in Vrhovnik sta v članku Občinski varnostni menedžer- izziv za varstvoslovje in varstvoslovce prikazala povsem nov kader, ki bi se lahko uveljavljal pri upravljanju varnostne politike v lokalni skupnosti. Le-ta bi lahko bolje povezoval sodelovanje med policijo in občinskimi redarstvi in morda tudi zasebnim varstvom. Prav tako pa bi bil na voljo za nasvete vodstvu občin (Meško, Vrhovnik, 2007).

5 Problemi, ki nastanejo pri soodvisnosti policije, občinskih redarstev in zasebnega varovanja

Pri sodelovanju med policijo, občinskimi redarstvi in zasebnimi varnostnimi službami prihaja tudi do problemov.

V zadnjem času se pri različnih organih formalnega in neformalnega družbenega nadzorstva pojavlja vprašanje usposobljenosti, izobraženosti, strokovnosti in učinkovitosti pri izvajanju svojih nalog. V preteklosti so bili številni primeri nestrokovnega dela kot so rop banke SKB, dogajanje pred diskoteko LIPA, dogajanje v Ambrusu, pobegi iz ustanov za prestajanje kazni zapora, konflikti z občinskimi redarji in podobno (Čas, 2006).

V raziskavi, ki jo je opravil Andrej Sotlar je razkrito, da so policisti in varnostniki enotnega mnenja, da bi morali varnostniki biti bolj izobraženi in da bi morala varnostna podjetja narediti več za dobro sodelovanje med institucijama. Varnostniki

so tudi mnenja, da bi morala policija narediti več za boljše sodelovanje s policijo. Rezultati raziskave ne potrjujejo stereotipa, da so odnosi med policisti in varnostniki v Sloveniji konfliktni, vendar pa pokaže, da imajo v odnosih med seboj določene probleme (Sotlar, 2008).

Problem nastane tudi pri delu občinskih redarjev, saj le ti ne morejo opravljati vseh nalog, ki jih jim zapoveduje zakon, saj imajo preveč dela z urejanjem cestnega prometa.

Tako lahko rečemo, da je to le ideal, če si predstavljamo občinskega redarja, ki bo deloval prvenstveno preventivno in bo skupaj z lokalnim prebivalstvom iskal rešitve problemov, v primerih, ko pa ne bi bilo druge rešitve, pa ukrepal represivno. Rešitev bi gotovo bila povečanje števila zaposlenih v občinskih redarstvih. Občine v tem ne bodo imele interesa, saj je njihov interes glede dela občinskih redarjev predvsem polnjenje občinske blagajne, za opravljanje nalog, ki pa so povezane z zagotavljanjem javnega reda in miru, pa še vedno mislijo, da je to naloga policije.

Ob delovanju občinskih redarstev se izpostavlja tudi veliko problemov in vprašanj. Sindikat občinskih redarstev je izpostavil preveliko število preizkusov znanja, ki ga morajo opraviti občinski redarji pred nastopom službo. To bi se lahko rešilo z enim skupnim preizkusom. Problemi nastajajo tudi pri financiranju občinskih redarstev. Z novim zakonom so občinski redarji pridobili nove naloge in tako občine nočejo financirati novih nalog občinskih redarjev, čeprav občinski redarji polnijo občinske blagajne z denarjem, ki ga iztržijo za prekrške (Lavtar, 2008).

Kot lahko vidimo problemi nastajajo pri čisto preprostih stvareh in tako lahko v prihodnje pričakujemo še več problemov, s katerimi se bo soočala država in občine.

Občinski redarji imajo nove naloge in pooblastila na področju zagotavljanja javnega reda in miru. Problem nastane pri občinah, ki nimajo možnosti za ustanovitev občinskih redarstev oziroma nimajo finančnih sredstev za delovanje občinskih redarstev. V takih občinah, čeprav nekatere ustanovijo medobčinsko redarstvo, je potrebno zagotoviti sodelovanje policije, da le-ta poskrbi za naloge, ki bi jih lahko opravljala občinska redarstva (Nunčič, 2008). Rezultati raziskave, ki sta jo opravila Meško in Dobovšek razkrivajo, da ima policija veliko problemov v predelih Ljubljane, kjer se dnevno steka ogromno avtomobilov in ljudi. To dokazuje, da bi morala policija na teh območjih še bolj sodelovati z občinskim redarstvom in zasebno varnostnimi podjetji (Meško, Dobovšek, 2003).

Tudi policija se prilagaja sodelovanju z občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi podjetji. V Republiki Sloveniji so to storili s prevzemanjem modela policijskega dela v skupnosti. Vendar se ta model se šele uvaja in je sodelovanje z občinskimi redarstvi

in zasebno varnostnimi podjetji sedaj na preizkušnji, saj se policijska organizacija počasi adaptira in tako tudi policisti počasi osvajajo dejstvo o pomembnosti sodelovanja.

Lobnikar in Pagon v svojem članku navajata, da je v večini evropskih držav organizacija policije še vedno zelo hierarhično urejena in policisti so nagrajeni, če dosegajo vnaprej določene statistično merljive ukrepe, če ubogajo in če so v komunikaciji z nadrejenimi konformni in tako se težko uvaja nove spremembe v policiji (Lobnikar, Pagon, 2001). Ko so vse tri institucije soodvisne ob varovanju javnih prireditev obstajajo dileme glede nalog in dolžnosti, ki jih mora posameznik opraviti.

Problem pri soodvisnosti med policisti in zasebnim varstvom je nastal zaradi prepuščanja nalog policije zasebnemu varstvu, saj tako državljani Slovenije izgubijo določene prvine varnosti, če ne plačajo zasebnemu varstvu za varovanje. To pomeni, da so državljani izgubili del varnosti, ki naj bi jo zagotavljala policija. V prihodnosti bodo zasebno varnostna podjetja prevzemala vedno več vlog policije in tako se bodo morali problemi sodelovanja rešiti preden bo to prepozno (Sotlar, 2008). Velik problem je tudi, da občinski redarji nimajo pooblastila nositi orožja, njihove naloge pa so veliko bolj nevarne, kot pa naloge varnostnikov, ki ga lahko nosijo. Občinski redarji se gotovo počutijo manj vredne, prav tako pa obstaja nevarnost, da ne bodo posredovali v primerih kršenja javnega reda in miru, ker bodo ogroženi in nemočni brez uporabe strelnega orožja.

S sprejetjem ustreznih zakonov se je področje delovanja policistov, občinskih redarjev in varnostnikov dobro zakonsko uredilo, vendar pa bo kljub temu v prihodnosti še vedno prihajalo do problemov pri sodelovanju in soodvisnosti.

6 Opis uporabljene metode, inštrumentarija in vzorca

V diplomskem delu sem najprej uporabil metodo proučevanja različne literature. Tu gre za primerjavo analize različnih virov. Najprej sem zbral literaturo na temo policije in delovanja le-te, občinskih redarstev in zasebnega varovanja. Večina literature je znanstvenih in strokovnih člankov, znanstvene monografije in prispevki s konferenc.

Uporabil sem tudi metodo intervjuja.

V okviru svoje diplomske naloge sem se odločil, da bom opravil intervju z zaposlenim na občinskem redarstvu. Izbral sem najbližje večje mesto, Velenje. Na področju Velenja deluje medobčinsko redarstvo. Uradno se imenuje Medobčinska inšpekcija, redarstvo in varstvo okolja. V intervjuju sem spraševal o sodelovanju in soodvisnosti

med medobčinskim redarstvom Velenje, policijo in zasebno varnostnimi podjetji. Najprej sem spraševal o sodelovanju medobčinskega redarstva le s policijo in nato o sodelovanju z zasebno varnostnimi podjetji. V nadaljevanju sem skušal ugotoviti, če imajo medobčinsko redarstvo, policija in zasebno varnostne agencije skupne naloge, kako se z leti spreminja njihovo sodelovanje in mnenje o izboljšanju sodelovanja med temi institucijami.

Intervju sem opravil dne 8. 8. 2012 z gospodom Petrom Tkalcem, ki je na medobčinskem redarstvu Velenje vodja redarjev. Prek telefona mi je odgovoril na vprašanja, ki sem mu jih postavil.

6.1 Hipoteze

Na podlagi preučevanja pravnih aktov, strokovnih člankov, razprav in opravljenega intervjuja bom v zaključku diplomske naloge poskušal potrditi naslednje hipoteze:

- Policija, občinska redarstva in zasebno varnostne agencije dobro sodelujejo med sabo.
- Občinska redarstva in zasebno varnostne agencije so bolj odvisne od policije, kot policija od občinskih redarstev in zasebnega varovanja.
- Policija in občinska redarstva več sodelujeta, kot policija in zasebno varnostna podjetja.

7 Razprava in predlogi za prakso

V Mestni občini Velenje je bila Medobčinska inšpekcija, redarstvo in varstvo okolja ustanovljena na podlagi 49. člena Zakona o lokalni samoupravi, v katero je vključenih 15 občin ustanoviteljic(www.velenje.si).

Kot lahko vidimo je območje, na katerem deluje medobčinsko redarstvo Velenje zelo veliko. Zagotavljati kakovost dela na tako velikem področju je zelo zahtevna naloga in tako je jasna delitev dela in dobro sodelovanje med občinskimi redarstvi, policijo in zasebno varnostnimi podjetji ključnega pomena.

»Medobčinska inšpekcija, redarstvo in varstvo okolja opravlja svoje naloge v skladu z zakoni, podzakonskimi predpisi in predpisi občin ustanoviteljic. Od januarja 2005 je medobčinska inšpekcija in medobčinsko redarstvo tudi prekrškovni organ, ki odloča o prekrških na prvi stopnji. Konec leta 2008 je bil sprejet Občinski program varnosti Mestne občine Velenje kot je določeno v Zakonu o občinskem redarstvu.«(www.velenje.si)

Delovanje Medobčinskega redarstva Velenje je urejeno, kot zapoveduje zakonodaja Republike Slovenije. Z opravljenim intervjujem sem poskušal ugotoviti, kakšno je

sodelovanje in soodvisnost medobčinskega redarstva Velenje s policijo in zasebnim varstvom v praksi.

Vsa vprašanja so se nanašala na sodelovanje medobčinskega redarstva s policijo in zasebno varnostnimi podjetji. Prvo vprašanje se je glasilo: **Kakšno je vaše sodelovanje s policijo pri varovanju urbanega središča (delavnice, skupna izobraževanja, ukazi z ministrstva)?**

»Naše sodelovanje s policijo je na operativni ravni. Ko se pojavi problem, ki ga lahko rešujemo oboji, se povežemo, izvedemo skupni nadzor ali pa si nudimo zgolj informacije, ki so v posamezni zadevi potrebne. Skupnih delavnic in izobraževanj nimamo, prav tako ne beležimo sodelovanja zaradi ukazov z ministrstva. Večinoma smo pobudnik za sodelovanje mi, saj pogosteje dobimo pobude za rešitev varnostnih problemov, ki jih ne moremo rešiti sami, zato k sodelovanju povabimo policijo.« P. Tkalec (osebni intervju, 8. 8. 2012)

Kakšno je vaše sodelovanje z zasebno varnostnimi podjetji?

»Z enim od zasebno varnostnih podjetij imamo podpisan sporazum o sodelovanju, ki pa je v praksi zaživel le v dveh primerih.« P. Tkalec (osebni intervju, 8.8. 2012)

Ali v sodelovanju s policijo in zasebno varnostnimi podjetji velikokrat opravljate skupne naloge ali je to le nekajkrat letno? Kakšne naloge so to?

»Z zasebno varnostnim podjetjem smo skupni nadzor opravljali 2x v petih letih, in sicer na področju varovanja javne infrastrukture.

S policijo pa sodelujemo praktično neprestano, in sicer predvsem v obliki:

- skupnih poostrenih nadzorov (vsaj 5x letno),
- mešanih patrolj (vsaj 5x letno),
- izmenjavi operativnih informacij (vsaj 1x tedensko),
- medsebojna pomoč pri izvajanju nalog (vsaj 1x mesečno),
- neposredno odkrivanje kaznivih dejanj in storilcev (vsaj 5 letno),
- priprava strategij in načrtov za reševanje varnostnih problemov (vsaj 1x mesečno).« P. Tkalec (osebni intervju, 8. 8. 2012)

Kako menite, da bi lahko izboljšali sodelovanje s policijo in zasebno varnostnimi podjetji?

»S policijo bi lahko izboljšali sodelovanje s povečanjem kadra v policiji, saj ima policijska postaja komaj dovolj policistov za neposredno izvajanje nujnih nalog. Za preventivne naloge pa praktično nimajo policistov. Vodje policijske enote bi morali biti osveščeni o pomenu sodelovanja oz. motiviranju za sodelovanje.

Glede sodelovanja z zasebno varnostnimi službami ne vidimo možnosti sodelovanja, saj le te nimajo interesa, razen ene, pa še te zgolj zato, ker je neposredno plačana za varovanje javne infrastrukture.« P. Tkalec (osebni intervju, 8. 8. 2012)

Ali imate skupne naloge s policijo in zasebnimi varnostnimi službami ali so ločene?

»V petih letih smo imeli le eno akcijo, v kateri so sodelovale vse tri službe.« P. Tkalec (osebni intervju, 8. 8. 2012)

Ali se je z leti sodelovanje izboljšalo ali nazadovalo?

»Sodelovanje s policijo se z leti izboljšuje, saj policisti vse bolj spoznavajo, da je sodelovanje zelo koristno tudi za opravljanje njihovih nalog, prav tako je novo vodstvo policijske postaje bolj dovezetno za povezovanje pri opravljanju nalog.« P. Tkalec (osebni intervju, 8.8. 2012)

Kot lahko vidimo se sodelovanje med policijo in občinskimi redarstvi z leti izboljšuje. Medtem ko sodelovanje med občinskimi redarstvi in zasebno varnostnimi podjetji stagnira. Prav v tem podatku bi se morale najti določene rešitve in to bi gotovo pripomoglo k boljšem opravljanju dela. Ministrstva bi morala poskrbeti, da bi z usmerjanjem dela in izobraževanja poskrbela, za sistematično spreminjale mnenja zaposlenih na policiji, občinskih redarstvih in zasebno varnostnih podjetij o dejstvu, da je primarna naloga zasebnega varstva pridobivanje dobička. Odgovori na vprašanja se ujemajo s teoretičnim delom diplomske naloge.

Sodelovanje in soodvisnost policije in občinskih redarstev je na osnovi novih zakonov in spremenjenega policijskega dela boljše. Občinski varnostni program, ki ga je sprejela tudi mestna občina Velenje in uvajanje novega načina dela policije pomembno vpliva na soodvisnost in sodelovanje policije ter občinskih redarstev, medtem ko na sodelovanje z zasebnim varstvom nima posebnega vpliva. Pojavljajo se težave pri premajhnem številu zaposlenih na policiji in tudi občinskih redarstvih. Sogovornik je izpostavil, da ne morejo toliko sodelovati s policijo, kot bi lahko, saj je število zaposlenih na policiji premajhno in se lahko tako ukvarjajo le z represivnim delom. Preventivno delo, katerega temelj je sodelovanje z občinskimi redarstvi, pa zanemarjajo. Sogovornik pa ni izpostavil problema premajhne zaposlitve na občinskem redarstvu. Ta problem je gotovo prisoten in se pojavlja v vseh občinskih in mestnih redarstvih po Republiki Sloveniji. Intervju je potrdil teoretično osnovo moje diplomske naloge, izpostavil pa je še nekaj več problemov, ki nastajajo pri soodvisnosti policije, občinskih redarstev in zasebnega varstva.

Zasebno varstvo mora za pridobljeni dobiček svoje delo opraviti kvalitetno in najbolje, saj je konkurenca na trgu dela zelo velika in tako bi ob slabem delu hitro

začeli izgubljati stranke. Zasebno varstvo je prisiljeno sodelovati s policijo in občinskimi redarstvi.

Sodelovanje med policijo in občinskimi redarstvi je dobro, vendar bi se moralo povečati število delovne sile, prav tako pa bi se z dodatnim skupnim izobraževanjem in usposabljanjem sodelovanje le še povečalo. Sodelovanje policije in občinskih redarstev se z leti izboljšuje, medtem ko sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebnim varstvom ostaja na eni točki.

Intervju je pokazal, da se problemi, ki se omenjajo glede sodelovanja policije občinskih redarstev in zasebnega varstva, kažejo tudi v praksi. Vendar pa se le-ti z izobraževanjem in zamenjavo vodstva počasi rešujejo.

Intervju se ujema tudi z dejstvom, da policija in občinska redarstva več sodelujejo, kot zasebno varnostna podjetja z ostalima dvema institucijama.

Nekoliko me je presenetilo dejstvo, da občinsko redarstvo zelo malo sodelujejo z zasebnim varstvom. To bi se lahko v prihodnosti spremenilo, vendar je pogovor s sogovornikom pokazal, da zaposleni na občinskih redarstvih niso takšnega mnenja. Intervju mi je pomagal tudi pri preverjanju hipotez.

Hipoteze sem preverjal z opisno in analitično metodo ter z opravljenim intervjujem z zaposlenim na občinskem redarstvu. Hipoteze sem potrdil ali ovrigel na osnovi pisnih virov in opravljenega intervjuja. Pisni viri, s pomočjo katerih sem vrednotil hipoteze, so bili predvsem zakoni in podzakonski akti, članki, knjige, spletne strani.

Hipoteza številka 1 se je glasila: Policija, občinska redarstva in zasebno varnostne agencije dobro sodelujejo med sabo.

To hipotezo sem zavrgel. Policija in občinska redarstva dobro sodelujejo, saj je to zelo dobro zakonsko opredeljeno. Država se zaveda pomembnosti sodelovanja in tako je sprejela tudi zakon o občinskem redarstvu, ki na podlagi drugih zakonov le še bolj temeljito opredeljuje sodelovanje med tema dvema institucijama. Sodelovanje med policijo in zasebnim varstvom je tudi dobro zakonsko opredeljeno, a kljub temu v praksi nastajajo problemi. Na podlagi pisnih virov in intervjuja sem ugotovil, da prihaja do tekmovanja med temi institucijami in tudi skupno izobraževanje in usposabljanje je na slabem nivoju.

Problemi nastajajo tudi pri pomanjkanju zaposlenih na javnih institucijah in tako so preventivne naloge, ki bi jih morale javne institucije opravljati, zanemarjene, in se policija in občinsko redarstvo ukvarjata le z represivnimi nalogami. Zato je sodelovanje veliko manjše kot bi lahko bilo. V prihodnosti ne moremo pričakovati, da bi se število zaposlenih na policiji in občinskih redarstvih povečalo, saj država varčuje.

Intervju in pisni viri so pokazali, da je skupno sodelovanje med občinskimi redarstvi, policijo in zasebnim varstvom zelo redko in to predvsem zaradi mišljenja, da zasebno varstvo ne more opravljati skupnih nalog, ker le-te strmijo le k dobičku.

Vse tri institucije skupno le redko opravljajo naloge, to pa bi se moralo spremeniti, saj zasebno varstvo pridobiva vedno več nalog in počasi se policijsko delovanje privatizira. Brez sodelovanja in nadzora bo zasebno varstvo slabo opravljalo svoje naloge.

Hipoteza številka 2 se glasi: Občinska redarstva in zasebno varnostne agencije so bolj odvisne od policije kot policija od občinskih redarstev in zasebnega varovanja.

To hipotezo lahko potrdim. Na osnovi zakonov in podzakonskih aktov imata občinsko redarstvo in zasebna varnost manj pooblastil kot policija in tako sta veliko bolj odvisni od policije. Občinska redarstva in zasebno varstvo morata ob vsaki uporabi prisilnih sredstev obvestiti policijo, prav tako pa morata v primeru zadržanja ali vklepanja osebe obvestiti policijo, ki nato ukrepa dalje. Policija lahko bolje opravlja svoje delo, če ji občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja nudijo podatke, vendar pa ima policija veliko širšo podatkovno bazo, ki jo lahko uporablja in tako sta ostali dve instituciji veliko bolj odvisni od policije.

Policija ima več nalog in pooblastil kot občinska redarstva in zasebno varnostna podjetja, tako ne more biti policija bolj odvisna od občinskih redarstev in zasebnega varovanja, kot ti instituciji od policije.

Hipoteza številka 3 pravi: Policija in občinska redarstva več sodelujeta, kot policija in zasebno varnostna podjetja.

To hipotezo lahko potrdim. Policija in zasebno varnostna podjetja največkrat prihajata v stike na varovanju javnih prireditev in v primerih posredovanja policije pri uporabi pooblastil, ki jih imajo varnostniki. Policija in občinska redarstva imajo mnoge skupne naloge. Sodelujejo pri preventivnih nalogah, prav tako imajo tudi skupne naloge v primerih varovanja javnih prireditev in nadaljevanjih postopkov, ko redarji nimajo več pooblastil.

Občinska redarstva nadomeščajo policijo na območjih svojega delovanja ter ob sodelovanju opravljajo številne skupne naloge, ki so zakonsko opredeljene.

Policija in zasebno varnostna podjetja ne sodelujejo toliko kot policija in občinska redarstva, saj je bistvo delovanja zasebnega varstva v pridobivanju in oplemenitvenju dobička, zaradi česar zasebno varnostna podjetja ne morejo opravljati določenih nalog, obstajajo pa tudi številne zakonske omejitve. Ob tem pa se postavi vprašanje o spoštovanju človekovih pravic, saj lahko zasebno varnostna podjetja zanemarjajo le te, zaradi koristi podjetja.

Država je dobro zakonsko uredila sodelovanje med policijo in občinskimi redarstvi, vendar bi morala na osnovi izkušenj s takšnim delom uvesti določene popravke in dopolnila, ki bi še bolj usmerjala to sodelovanje. Rešitev bi bila tudi uvajanje nove delovne sile, vendar je to v času gospodarske krize nemogoče, kot rešitev bi se lahko ponudila zasebno varnostna podjetja, ki bi ponujala svoje storitve, vendar bi le-ti bili pod močnim nadzorstvom.

Država mora poskušati uvesti sodelovanje zasebnega varstva, saj je le to zaradi konkurence prisiljeno delati zelo kvalitetno in tako bi gotovo sodelovanje med policijo, občinskimi redarstvi in zasebnim varstvom bilo uspešno.

Tudi dodatno izobraževanje in skupne delavnice bi bili dobra rešitev, saj bi tako zaposleni na policiji, občinskih redarstvih in zasebnem varstvu premostili problem podcenjevanja in zaničevanja drugih zaposlenih na institucijah, ki zagotavljajo varnost.

Tudi bolj intenzivno uvajanje policijskega dela v skupnosti bi pripeljalo do večjega sodelovanja. Rešitev je veliko, vendar vedno nastajajo problemi zaradi finančnega stanja in nezanimanja vodstev na odgovornih organizacijah.

8 Zaključek

Zagotavljanje varnosti danes ni več le naloga policije. Danes je v zagotavljanje varnosti vključena tudi lokalna skupnost in tudi druge institucije. Zagotavljanje varnosti je zelo obširen pojem, ki se ga država zaveda. Država in s tem posledično policija je določene naloge prepustila zasebnemu varovanju, vendar je kljub predaji nalog sebi omogočila nadzor nad delom zasebnega varovanja, izobraževanje tega sektorja in sodelovanje s to institucijo.

Država je v zadnjih letih omogočila lokalni skupnosti večjo avtonomijo pri zagotavljanju varnosti. Policija v Republiki Sloveniji spreminja svoj način delovanja in redefinira svoje cilje, da bi bilo policijsko delo bilo čim bližje lokalni skupnosti in drugim institucijam. Tako poskuša država zagotavljati varnost s sodelovanjem in nekakšno soodvisnostjo med policijo, drugimi institucijami in lokalno skupnostjo. Na območju lokalne skupnosti so redarji z novim Zakonom o občinskem redarstvu in na podlagi mnogih drugih zakonov zagotovili redarjem nova pooblastila in nove naloge, ki se pokrivajo z nalogami policije. Tako država poskuša zagotoviti, da bi znotraj lokalnih skupnosti občinski redarji počasi nadomeščali naloge policije ob težavah pa bi jim pri tem pomagala policija.

Govorimo lahko o soodvisnosti policije, občinskih redarstev in zasebnega varstva pri zagotavljanju varnosti. Ta soodvisnost je nekoliko bolj izrazita predvsem pri

zagotavljanju varnosti v urbanih središčih. Sodelovanje med policijo in občinskimi redarstvi je zakonsko opredeljena, medtem ko je sodelovanje med občinskimi redarstvi in zasebnim varstvom zakonsko omejeno. V manjši meri je omejeno tudi sodelovanje med policijo in zasebnim varstvom. Sodelovanje zasebnega varstva z drugima dvema institucijama je omejeno zaradi usmerjenosti zasebnega varstva, saj je bistvo zasebnega varstva nudenje storitev zagotavljanja varnosti v zameno za plačilo. Tako zasebno varstvo stremi k pridobivanju dobička in oplemenitenu kapitala, s takšnim delom pa bi pri večjem sodelovanju s policijo in občinskimi redarstvi hitro prišlo do problemov.

V prihodnosti je pričakovati, da se bo ta soodvisnost še povečala in tudi zasebno varstvo bo se vedno bolj vključevalo v sodelovanje, saj se bo delovanje policije po vsej verjetnosti počasi pričelo privatizirati in s tem bo zasebno varstvo dobilo povsem nove naloge.

Pri sodelovanju in soodvisnosti policije, občinskih redarstev in zasebno varnostnih podjetij prihaja do številnih težav. Problemi nastajajo pri premajhnem številu zaposlenih na policiji in občinskih redarstvih. Primarna naloga policije in občinskih redarstev naj bi bila preventiva, vendar se zaradi premajhnega števila zaposlenih na policiji in občinskih redarstvih ukvarjajo predvsem z represivnimi nalogami. Če bi lahko policija več delovala na preventivi, bi tako prišlo tudi do večjega sodelovanja z občinskimi redarstvi, ki težko delujejo preventivno brez pomoči policije.

Menim, da je problem tudi premajhna izobraženost in mišljenje med zaposlenimi na javni upravi in v zasebnem sektorju, saj vlada med njimi konkurenca in tekmovalnost. Problem nastaja tudi v tem, da javni sektor pušča zasebno varnostna podjetja na stranskem tiru in manj sodeluje z njimi. To je potrdil tudi razgovor z zaposlenim na občinskem redarstvu, ki je pokazal, da policija in občinska redarstva zelo pogosto sodelujejo, medtem ko z zasebnim varovanjem sodelujejo le v redkih primerih. Res je, da zasebno varovanje temelji na pridobivanju dobička in oplemenitenu le tega, vendar pa mora njihovo delo temeljiti na kakovosti, ki je ne morejo zagotoviti brez sodelovanja s policijo in občinskimi redarstvi. To dokazuje, da bi se lahko v prihodnosti zasebno varovanje vključilo v številne naloge, ki jih opravljajo policija in občinska redarstva.

Pri sodelovanju med policijo, občinskimi redarstvi in zasebnim varstvom prihaja do številnih težav, vendar pa soodvisnost med njimi ostaja in tako se v zadnjih letih vidi, da ljudje na vodilnih položajih v teh organizacijah poskušajo najti rešitve za boljše sodelovanje. V prihodnosti lahko pričakujemo le še več sodelovanja in boljše delovne rezultate.

9 Uporabljeni viri

- Akti ZORS-a. (4.5.2012). *Zors-združenje.si*. Pridobljeno s spletnega naslova: http://www.zors-zdruzenje.si/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=2&Itemid=19
- Batis, R. (1997). *Policija na lokalni ravni*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.
- Čas, T. (2005). Konceptualizacija različnih pojavnih oblik varnosti s poudarkom na zasebni varnosti in zasebnem varstvu. *Varstvoslovje*, 7(3), 252–264.
- Čas, T. (2006). Kako zagotoviti profesionalno opravljanje nalog v nekaterih organih družbenega nadzorstva. *Varstvoslovje*, 9(1,2), 42–46.
- Čas, T. in Krajcner, D. (2008). Analiza programov izpopolnjevanja in usposabljanja varnostnikov in občinskih redarjev. *Dnevi varstvoslovja*. Ljubljana Fakulteta za varnostne vede. Pridobljeno s spletnega naslova: <http://www.fvv.uni-mb.si/dv2008/zbornik/clanki/Cas-Krajcner.pdf>
- Dolinar, K. in Knop, S. (1998). *Leksikon Cankarjeve založbe*. Dopolnjena 3. izdaja. 1124. Ljubljana: Cankarjeva založba.
- Dvojmoč, M. (2007). Umestitev občinskih redarstev v nacionalno-varnostno strukturo Republike Slovenije. *Varstvoslovje*, 9(3,4), 251–258.
- Gostič, Š. (2007). Občinski program varnosti kot strateški dokument za zagotavljanje varnosti v lokalni skupnosti. *Dnevi varstvoslovja, (cd)* Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- Jeršin, R. (2008). Naloge pooblaščenih uradnih oseb občinskega redarstva včeraj, danes in jutri. *Dnevi varstvoslovja*. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede, pridobljeno s spletnega naslova: <http://www.fvv.uni-mb.si/dv2008/zbornik/index.html>
- Kodeks policijske etike*. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.
- Kolenc, T. (2002). *Slovenska policija*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.
- Lavtar, R. (2008). Oprta vprašanja delovanja občinskih redarstev. 3. dnevi prekrškovnega prava. Ljubljana: GV založba. 117–132.
- Lavtar, R. in Kečanović, B. (2007). *Zakon o občinskem redarstvu s komentarjem*. Ljubljana: GV založba.
- Lobnikar, B. Pagon, M. (2001). V skupnost usmerjeno policijsko delo: primerjava med mnenji policistov in prebivalcev. *Varstvoslovje*, 3(3), 182–189.
- Medobčinska inšpekcija, redarstvo in varstvo okolja (31. 7. 2012). *Velenje.si*. Pridobljeno s spletnega naslova: <http://www.velenje.si/787>

- Meško, G. (2001). V skupnost usmerjeno policijsko delo - izzivi za Slovensko policijo. *Teorija in praksa*, 38(2), 272–289.
- Meško, G. in Dobovšek, B. (2003). *Problemi pri opravljanju policijske dejavnosti v Ljubljani in pojmovanje storilcev kaznivih dejanj, oškodovancev in storilcev zoper javni red in mir. Analiza porazdelitev nekaterih odklonskih pojavov v Ljubljani*. 131–158.
- Meško, G. in Lobnikar, B. (2005). Policijsko delo v skupnosti: razumevanje uvoženih idej in njihova kontekstualizacija in implementacija. Ljubljana: Fakulteta za policijsko-varnostne vede, 891–09.
- Meško, G. Vrhovnik, M. (2006). Občinski varnostni menedžer - nov izziv za varstvoslovje in varstvoslovce. *Dnevi varstvoslovja*. Ljubljana: Fakulteta za policijsko-varnostne vede. 225–233.
- Mikola, A. (2005). Mnenje policijskih vodij o dodatnem izobraževanju in usposabljanju ter športni dejavnosti policistov. *Varstvoslovje*, 7(2), 172-181.
- Mikulan, M. (1997). *Preprečujmo kriminal skupaj*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.
- Naloge policije (2. 5. 2012). *Policija.si*. pridobljeno s spletnega naslova: <http://www.policija.si/index.php/o-policiji/naloge-in-cilji>
- Nunič, M. (2008). Vzdrževanja javnega reda in miru - naloga države ali občine. 3. *Dnevi prekrškovnega prava*, Ljubljana: GV založba. 97–102.
- Občinsko redarstvo (2. 5. 2012). *MNZ.GOV.si* pridobljeno s spletnega naslova: http://www.mnz.gov.si/si/mnz_za_vas/obcinsko_redarstvo/
- Pečar, J. (2001). Policija v lokalni skupnosti. *Dnevi varstvoslovja*, Ljubljana: Visoko policijsko-varnostna šola, 94–101.
- Senčar, A. (2008). Policija in občinsko redarstvo - partnerja pri zagotavljanju javnega reda v skupnosti. 3. *dnevi prekrškovnega prava*, Ljubljana: GV založba. 103–112.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika (2. 5. 2012). *zrc-SAZU.si*. Pridobljeno s spletnega naslova: http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=sodelovanje&hs=1
- Sodja, B. (2008). Javni red - pristojnost občinskega redarja nekoč in danes. 3. *Dnevi prekrškovnega prava*, Ljubljana: GV založba.
- Sotlar, A. (2008). Policisti in varnostniki v procesu izvajanja policijske dejavnosti - med tekmovanjem, konfliktom, sodelovanjem in partnerstvom. *Varstvoslovje*, 10(1), 129–155.

- Sotlar, A. Meško, G. (2009). The relationship between the public and private sectors in Slovenia - from coexistence towards partnership. *Varstvoslovje*, 11(2), 269–185.
- Spaseski, J. (2009). Private security as an integral part of the single security system. *Varstvoslovje*, 11(2), 305–315.
- Zakon o občinskem redarstvu. (2006). *Uradni list RS*, (139/06).
- Zakon o policiji. (1998). *Uradni list RS*, (48/98).
- Zakon o varnosti cestnega prometa. (2004). *Uradni list RS*, (83/2004).
- Zakon o zasebnem varovanju. (2011). *Uradni list RS*, (17/2011).

10 Priloge

10.1 Vprašanja za intervju z zaposlenim na Medobčinskem redarstvu Velenje

1. Kakšno je vaše sodelovanje s policijo pri varovanju urbanega središča (delavnice, skupna izobraževanja, ukazi z ministrstva)?

2. Kakšno je vaše sodelovanje z zasebno varnostnimi podjetji?

3. Ali v sodelovanju s policijo in zasebno varnostnimi podjetji opravljate velikokrat skupne naloge ali je to le nekajkrat letno? Kakšne naloge so to?

4. Kako menite, da bi lahko izboljšali sodelovanje s policijo in zasebno varnostnimi podjetji?

5. Ali imate skupne naloge s policijo in zasebnimi varnostnimi službami ali so ločene?

6. Ali se je z leti sodelovanje izboljšalo ali nazadovalo?